УДК 336.748

О. В. Чумак,
старший викладач, Запорізький національний технічний університет
К. Г. Черномаз,
студентка, Запорізький національний технічний університет

ПРОБЛЕМА СТАБІЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ВАЛЮТИ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

O. V. Chumak,
senior theacher of department of economic theory and business, Zaporizhzhya national technical university
K. G. Chernomaz,
student, Zaporizhzhya national technical university

THE PROBLEM THE UKRAINE NATIONAL CURRENCY STABILITY IN THE PRESENT-DAY CONDITIONS (IN THE MODERN CONTEXT)

Стаття присвячена аналізу сучасного стану національної валюти, дослідженню проблем та напрямів забезпечення її стабільності, визначенню основних тенденцій зміни національної валютно-курсової політики.

The article analises the current state of the national currency, researches problems and means to ensure its stability, determines the main trends of the national currency (exchange) and rate policy changes.

Ключові слова: валютний курс, національна грошова одиниця, валютний ринок, національна грошово-кредитна політика, курсова стабільність, валютне регулювання.

Keywords: exchange rate, national monetary unit, exchange market, national monetary and credit policy, exchange rate stability, foreign exchange regulation.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

У сучасному світі проблеми управління валютним курсом притаманні будь-якій економічній системі, оскільки його коливання спостерігаються як в країнах із розвинутою ринковою економікою, так і в країнах з трансформаційною економікою.

Забезпечення стабільності національної грошової одиниці є ключовим завданням діяльності центрального банку кожної країни і головною складовою економічних перетворень та макроекономічного розвитку. Дане питання є актуальним і для України, особливо в умовах світової фінансової кризи на шляху значних ринкових трансформацій та економічних реформ у державі.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Вивченню валютної політики України, валютного регулювання та забезпечення стабільності національної валюти присвятила праці низка українських науковців. Серед них: Я. Белінська [1], О. Береяславська [2], Т. Семко [5], О. Чубка [5], І. Корнєва [7], В. Кабанов [8], І. Бураковський [12], О. Плотніков [12]. Проте, незважаючи на досягнення вчених у сфері валютного регулювання, реалізація валютно-курсової політики України потребує поглибленого вивчення.

МЕТА СТАТТІ

Метою роботи є визначення основних проблем та шляхів забезпечення стабільності національної валюти України в сучасних умовах.

ВИКЛАДЕННЯ ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

В умовах посилення фінансової глобалізації виняткового значення набуває дослідження конкурентоспроможності національної банківської системи та стабільності її національної грошової одиниці. Якщо детально проаналізовано сучасний стан національної валюти та тенденції її змін,

Таблиця 1. Обсяг валютних операцій на готівковому ринку України у 2010—2011 рр.

Місяці	Обсяг купівлі валюти банками						Обсяг продажу валюти банками					
	2010	2011	Абсолютний приріст, тис. грн.	Темп зростання, %	Темп приросту, %	Абсолютне значення 1% приросту, тис. грн.	2010	2011	Абсолютний приріст, тис. грн.	Темп зростання, %	Темп приросту, %	Абсолютне значення 1% приросту, тис. грн.
січень	767,5	718,6	-48,9	93,6286645	-6,3713355	7,675	1342,3	1533	190,7	114,207	14,20696	13,423
лютий	754	970,9	216,9	128,7665782	28,7665782	7,54	2178,6	1681,9	-496,7	77,20095	-22,799	21,786
березень	909,4	1327,2	417,8	145,9423796	45,9423796	9,094	1476,4	1629,3	152,9	110,3563	10,35627	14,764
квітень	1127,7	1409,2	281,5	124,9623127	24,9623127	11,277	1293,4	1471,5	178,1	113,7699	13,76991	12,934
травень	1165,8	1399,7	233,9	120,0634757	20,0634757	11,658	1088,4	1428,7	340,3	131,2661	31,26608	10,884
червень	1212,3	1512,1	299,8	124,7298523	24,7298523	12,123	1725,2	1623,9	-101,3	94,12822	-5,87178	17,252
липень	1384,3	1750,4	366,1	126,4465795	26,4465795	13,843	2545,9	1899,4	-646,5	74,60623	-25,3938	25,459
серпень	1382,5	1718,3	335,8	124,2893309	24,2893309	13,825	2180,8	2116,2	-64,6	97,03778	-2,96222	21,808
вересень	1313,8	1374,4	60,6	104,6125742	4,61257421	13,138	1879,5	2985	1105,5	158,8188	58,81883	18,795
жовтень	1249,9	1344,2	94,3	107,5446036	7,54460357	12,499	2043,5	3218	1174,5	157,4749	57,47492	20,435
листопад	1148,5	1442,2	293,7	125,5724859	25,5724859	11,485	2124,5	3170,6	1046,1	149,2398	49,23982	21,245
грудень	1114,8	1616,6	501,8	145,0125583	45,0125583	11,148	2036,1	3537,9	1501,8	173,7587	73,75866	20,361
Усього	13530,5	16583,8	3053,3	122,5660545	22,5660545	135,305	21911,6	26315,4	4403,8	120,098	20,09803	219,116

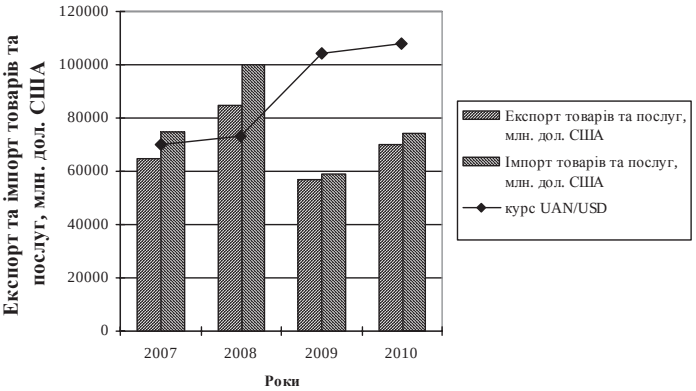

Рис. 1. Динаміка експорту та імпорту товарів і послуг та курсу UAN/USD за 2007—2010 рр.

то можна побачити, що впродовж 2010 року номінальний обмінний курс гривні загалом мав тенденцію до зміцнення — за рік на 0,3%, хоча в окремі місяці року гривня знецінювалася. Аналіз динаміки номінального курсу гривні за 2010 рік показує, що незначна девальвація гривні спостерігалася у січні — на 0,2%. листопаді — на 0,3% та у грудні — на 0,3% [1, с. 200].

Зазначимо, що хоча на валютному ринку України протягом 2011 року не спостерігалося різких коливань курсу гривні, в цілому ситуацію назвати стабільною немає підстав. Аналіз змін, які намітилися в економіці загалом та на окремих сегментах валютного ринку, засвідчує, що незважаючи на вихід країни з кризового стану, помірковану грошово-кредитну політику НБУ (за 2011 р. грошова маса (М2) зросла всього на 18,1%) та відносно невисокий для України рівень інфляції (у 2011 р. він становив 9,1%), довіри до національної валюти з боку населення та економічних агентів ще немає.

Підтвердженням цього може бути інформація, наведена у таблиці 1. Так, за 2011 рік попит па іноземну валюту на готівковому валютному ринку значно перевищував її пропозицію. Якщо в першій половині 2011 року це перевищення було несуттєвим (у середньому в 1,1 раза), то починаючи з другої половини і до кінця року, попит перевищував пропозицію майже у 2,0—2,5 раза [2, с.10].

Україна має імпортно-орієнтовану економіку для якої "зручною" є дорога національна валюта, тому що це допоможе здешевити імпорт, але, як видно з діаграми, це правило не працює. Обсяги експорту-імпорту у 2009 році зменшились приблизно на 40%, 2010 рік у порівнянні з 2009 показав позитивну динаміку, але на "ціну" валюти це не вплинуло (рис. 1).

Також на валютний курс впливає обсяг державного боргу. Як видно з рис. 2, обсяг державного боргу у 2010 році зріс приблизно в 1,5 раза у порівнянні з 2009 та майже у 4 рази порівняно з 2005 роком. У 2011 році сума державного боргу зросла до $59,2 млрд, що майже в 5 разів більше показника 2005 року. Якщо у 2009 році обсяг державного боргу дорівнював приблизно 33% від ВВП, то у 2011 році він склав 36% від ВВП [3]. Така тенденція негативно впливає на стабільність національної валюти та в поєднанні з іншими чинниками може спровокувати чергову девальвацію гривні.

Сприяє знеціненню грошей і зростання темпу інфляції, що у свою чергу викликає підвищення валютного курсу. Це можна побачити, розглянувши динаміку інфляції та курсу гривні до долара США (рис. 3). Як видно з діаграми, пік інфляційного зростання спостерігався у 2008 році, що призвело до знецінення національної грошової одиниці та спровокувало її девальвацію.

Взагалі позитивні зміни щодо зменшення рівня інфляції повинні були б укріпити довіру з боку економічних суб'єктів до національної валюти, але показник інфляції 2011 року (в середньому 4,6%) викликає сумніви до його достовірності і скоріше нагадує маніпулювання з боку влади, ніж реальну стабілізацію на грошовому ринку. Політика "дорогих грошей", яку проводить НБУ вкупі зі збільшенням номенклатури "споживчого кошика" майже до 300 найменувань, призвели до того, що статистичний показник не відображає ті реалії, які проявляються у національній економіці — підвищення цін на споживчі товари та зниження рівня добробуту населення. Така невідповідність викликає недовіру з боку населення та спонукає їх диверсифікувати свої заощадження і це формує стабільний попит на іноземну валюту [5, с. 23].

Саме тому очікування економічних суб'єктів є одним з вагоміших факторів, що може спровокувати девальвацію гривні. Фізичні та юридичні особи прагнуть зберегти свої заощадження, тому диверсифікують ризики, обмінюючи національну валюту на долар, євро та інші вільно конвертовані валюти.

Так, протягом 2011 року населення купило $31,693 млрд, а здало $18,249 млрд (це найбільший обсяг купівлі іноземної валюти за останні 3 роки). При цьому лише $2,129 млрд були повернуті у банківську систему як валютні депозити [4]. Така поведінка економічних суб'єктів відповідно призводить до зростання доларизації та тінізації національної економіки за рахунок зменшення золотовалютних резервів НБУ. За 2011 рік обсяг золотовалютних резервів НБУ зменшився на 3% з $34,576 млрд до $31,795 млрд [4]. Ця

негативна тенденція в майбутньому може призвести до зростання валютного курсу.

У 2012 році зберігається перевищення надходжень іноземної валюти від нерезидентів над переказами на їхню користь. В умовах сезонного зростання чистого попиту на міжбанківському валютному ринку Національний банк України здійснював інтервенції як із купівлі, так і з продажу іноземної валюти. Динаміка ж курсу гривні щодо долара США та євро була різноспрямованою. Як можна побачити з таблиці 2, то на фоні незначного зниження курсу гривні до долара США відбувалося поступове зміцнення гривні щодо євро.

Офіційний курс гривні щодо долара США у травні майже не змінився і за станом на кінець місяця дорівнював 799,25 грн. за 100 дол. США. З початку місяця ринковий курс гривні за безготівковими операціями на міжбанківському валютному ринку знизився щодо долара США на 0,48% — до 807,43 грн. за 100 дол. США. За операціями на готівковому ринку гривня знецінилася на 0,82% — до 810,65 грн. за 100 дол. США. Курсова динаміка гривні до євро визначалася коливаннями євро на міжнародних ринках. Офіційний курс гривні щодо євро в травні зріс на 5,95% — до 994,11 грн. за 100 євро.

У травні обсяги надходжень іноземної валюти від нерезидентів перевищували платежі на їхню користь. Упродовж місяця Національний банк України здійснював операції як з купівлі, так і з продажу іноземної валюти. Чистий продаж за місяць становив 45,3 млн дол. США (в еквіваленті) [6, с. 41].

Важливо зауважити, що протягом 2011—2012 рр. спостерігалася відносна стабільність національної валюти України. Проте не можна не наголосити, що тенденція до знецінення гривні зберігається, хоча й не такими темпами. Це зумовлено низкою структурних та зовнішньоторговельних дисбалансів, які пов'язані насамперед з:

— недостатньою конкурентоспроможністю вітчизняних товаровиробників як на зовнішньому, так і внутрішньому ринках збуту;

— недостатньо ефективним використанням зовнішніх запозичень, які за активним стимулюванням споживчого попиту спрямовувалися на інвестиційні цілі за остаточним принципом;

— надмірною енергоємністю вітчизняного виробництва та відсутністю цілеспрямованої урядової політики щодо її зниження;

— бюджетними диспропорціями, що провокувалися надвисокими соціальними зобов'язаннями держави та повільними інвестиціями в основний виробничий капітал;

— формуванням на цій основі стійких товарних дефіцитів та одночасного прискоренням інфляції тощо;

— постійними дискусіями в засобах масової інформації посадових осіб, політичних діячів та некомпетентних експертів [7, с. 233].

Дані проблеми потребують негайного вирішення. Тому Україні для їх розв'язання насамперед необхідні наступні заходи: встановлення плаваючого ринкового курсу гривні, її плавна девальвація; збільшення експорту, зменшення соціального навантаження на експортоорієнтовані підприємства; роздержавлення виробництва, одержавлення (у сенсі посилення ролі держави) фінансового сектора; стимулювання заощаджень та інвестиційної активності аж до надання податкових преференцій [8, с. 57].

Ураховуючи зазначене, охарактеризуємо основні заходи економічної політики у п'яти сферах: грошово-кредитній, податковій, бюджетній політиці, сфері накопичення та інвестицій, сфері зайнятості, які б створили необхідні умови для фінансової стабільності всередині держави.

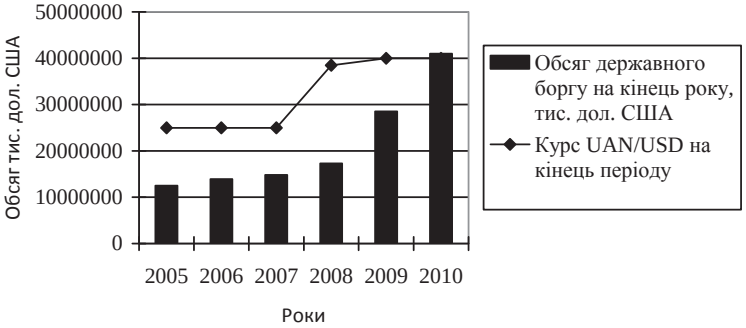

Рис. 2. Динаміка обсягу державного боргу України та курсу UAN/USD за 2005—2010

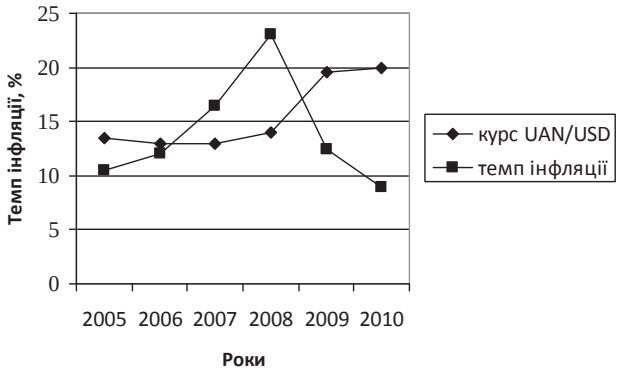

Рис. 3. Динаміка інфляції та курсу UAN/USD за 2005—2010 рр.

Основу грошово-кредитної політики має становити плаваючий, ринковий курс гривні щодо долара і євро. Причому курс треба визначити на роздрібному та оптовому ринках. Важливим інструментом оптового ринку є система бірж (а не аукціонів) з обов'язковою участю як банків, так і "великих господарських суб'єктів" (столичних та регіональних). У цьому разі НБУ повинен прагнути утримати зовнішні резерви країни на рівні 5—6-місячного імпорту: коштами поза цими межами може вільно оперувати держава на валютному ринку. При цьому завдання НБУ полягало б у стабілізації не курсу гривні, а його динаміки. Курс гривні міг би плавно знизитися до певної точки рівноваги експорту та імпорту.

Кредитна політика НБУ, з урахуванням прагнення до мінімізації безробіття, має бути спрямована на стимулювання інвестицій. Не можна різко зменшити процентні ставки (зважаючи на небезпеку зростання інфляції) або ж тримати їх на високому рівні (штучне охолоджування економіки в період низької економічної активності також приховує руйнівні наслідки). Потрібно давати кредити, причому доступні. Але банки повинні вибрати перспективні, інвестиційні напрями. Йдеться, власне, про те, що стосовно частини кредитів (скажімо, роздрібні продукти — кредити комерційних банків на поточне споживання) політика НБУ має бути жорсткою, а щодо інших (інвестиційні кредити) — м'якою. Відповідно й економічні нормативи НБУ для комерційних банків повинні бути у двох різноманіттях. Інвестиційні проекти з дешевим кредитуванням слід узгоджувати спеціальній комісії НБУ та Кабінету Міністрів [9].

Податкову політику необхідно змінити, зменшивши рівень національного податкового тягаря. До чинної податкової системи слід застосувати гнучкий підхід. Щоб не допустити різкого спаду поточного споживання і стимулювання національного виробника, вельми доцільно було б знизити споживчі податки на внутрішні товари (ПДВ, акцизи), за які розплачується масовий споживач.

Таблиця 2. Обмінні курси в 2012 році

Показники	За станом на 31.05.2012 р.	Зміна до попереднього місяця, %				
		січень	лютий	березень	квітень	травень
Курс гривні за 100 дол. США:						
офіційний	799,25	-0,001	-0,04	0,00	0,04	0,03
На МВРУ (середньозважений)	807,43	0,01	-0,37	0,40	0,05	0,48
Готівковий (середньозважений за операціями з продажу банками)	810,65	-0,10	-0,51	0,32	-0,03	0,82
Офіційний курс гривні за 100 євро	994,11	1,71	2,59	-1,35	-0,28	-5,95

Наприклад, знизити ПДВ із 20 до 16—17%. Для мінімізації безробіття варто було б розглянути також питання щодо зниження прибуткового податку із невисокої заробітної плати. Пригадаймо, що в період економічної кризи пропорційний (плаский) прибутковий податок становив не кращий спосіб виживання. Водночас необхідно застосувати досить жорсткий підхід щодо оподаткування предметів розкошів (акцизи на ці товари можна підвищити на 25—50%), тютюнової й алкогольної продукції, а також збільшити імпортні мита на тютюн, алкоголь, автомобілі тощо. Всілякі преференції, які штучно стимулювали імпорт продовольства, треба скасувати. Ці зміни застрахують бюджет від різкого зниження доходів, стимулюватимуть високий рівень зайнятості, забезпечать надходження податків з імпортних товарів, що сприятиме врівноваженню платіжного балансу [9].

Бюджетна політика повинна тонко реагувати на виклики кризи (обмеженість коштів, висока інфляція, зменшення валових заощаджень і накопичень). Держава має знайти кошти на фінансування стратегічних інвестицій, не допускати серйозної заборгованості соціальних виплат, заробітної плати, розширити продаж державних цінних паперів, а в разі потреби йти на збільшення розміру внутрішнього боргу. Загалом будь-яку можливу трансформацію зовнішнього боргу у внутрішній перспективі зменшення валютних виплат слід стимулювати.

У період кризи неприпустимі будь-які соціально-популістські обіцянки за будь-якого значення інфляції на найближчі 6—12 місяців. Треба ясно усвідомлювати: зафіксовані на даний момент соціальні виплати і так уже під загрозою. За таких умов неминучими є відносне розширення частки значення державних інвестицій, застосування заходів щодо збільшення валових накопичень, участь держави в інвестиційних програмах великого бізнесу та активне заохочення бізнес ініціатив середніх та малих підприємств. У регіонах із порівняно високим рівнем безробіття слід здійснювати інвестиції в інфраструктуру [10].

Низький рівень безробіття в докризовий період (6,4%) дає підстави сподіватися, що Україна зможе витримати його в межах 10%. Це порівняно низький показник (у Польщі, Угорщині, державах Балтії рівень безробіття значно вищий). Для цього не можна допускати насамперед масового скорочення у державному секторі (особливо працівників з невисокими зарплатами), розширити сферу застосування громадських робіт, збільшувати тривалість і розміри виплат із безробіття, активізувати роботу служб зайнятості, посилити боротьбу з практикою необгрунтованих (штучне або фіктивне банкрутство) масових звільнень з боку приватних компаній [11].

Таким чином, фінансову та економічну кризу можна подолати за умови кардинальних змін в економічній політиці держави.

Важливо сказати, що при формуванні антикризової програми щодо стабілізації курсу гривні необхідно враховувати іноземний досвід. Так, для подолання наслідків кризи країнами світу були застосовані наступні економічні заходи, які можуть бути використані і в Україні:

1) зниження відсоткових ставок центральних банків у економічно розвинутих країнах: ФРС США — до 0—0,25% (та заявила про старт програми кредитування за рахунок збільшення балансу ФРС), ЄЦБ — до 2,5%, Банк Англії — до 2% та інші. У цьому контексті слід зауважити, що в Україні показник рефінансування становить близно 7—8%.

Країни з новою ринковою економікою, навпаки, підвищували ставки з рефінансування банків: Румунія — на 2,75% з початку 2008 р., Росія — на 3,00 відсоткового пункту, Білорусь — на 4,00 відсоткового пункту, Індонезія — на 1,25 відсоткового пункту, Ісландія — на 4,25 відсоткового пункту [4];

2) часткова націоналізація банків. Ісландія взяла на себе управління одним з найбільших банків країни — Kaupthing — і призупинила торгівлю всіма акціями; Міністерство Фінансів США виділило 350 млрд дол. для рекапіталізації банків. Але близько 50 кредитних організацій відмовилися від державної допомоги, побоюючись втратити свою незалежність (United Bankshares Inc. Of Charleston, Rurban Financial і United Bankshares та ін.); Німеччина отримала блокуючий пакет акцій другого за величиною активів банку — Commerzbank AG; Уряд Латвії націоналізував — Parex bank;

3) контроль валютних операцій з боку центральних банків. НБУ посилив валютно-курсове регулювання, заборонивши резидентам зберігати на рахунках більш ніж п'ять днів іноземну валюту, яка була придбана на внутрішньому валютному ринку, а також зобов'язав банки продавати валюту на готівковому ринку за офіційним курсом;

4) комплексна допомога малому і середньому бізнесу. Кабінет Міністрів Німеччини підтримав пакет заходів вартістю 50 млрд євро для допомоги малому та середньому бізнесу. Ці кошти призначені для видачі кредитів на пільговій основі при купівлі авто, фінансування інфраструктурних та будівельних проектів через державний банк KfW, що збереже приблизно 1 млн робочих місць;

5) обмеження або ліквідація податкових пільг. Уряд Японії прийняв пакет заходів на підтримку економіки 50,8 млрд дол. Дані кошти виділили на зниження або відміну ряду податків, купівлю акцій проблемних банків, страхування позик малого бізнесу та ін. У Росії ставку податку на прибуток скоротили з 24 до 20%, а підприємствам дозволили сплачувати податок від фактично отриманої суми прибутку;

6) підтримка соціальних програм та покращення психологічної ситуації в країні. В Південній Кореї уряд надав 11 млрд дол. для реалізації соціальних проектів, податкового послаблення для громадян з метою стимулювання купівельної активності;

7) надання кредитів міжнародними фінансовими організаціями та країнами. У рамках стабілізаційного кредиту Білорусія отримала від Росії кошти на підтримку економіки [12, с.134].

На думку багатьох науковців, позитивні аспекти застосування стабільності валютного курсу створять необхідні передумови для переходу України на режим курсової стабільності та сприятимуть визначенню в подальшому макроекономічних складових його запровадження. Виходячи з цього, для підтримки курсової стабільності в державі можна запропонувати:

1. Національному банку України:

— вжити рішучих заходів для покращення ліквідності банківської системи, яка б не тиснула на валютний ринок і не збуджувала нової цінової хвилі;

— ліквідувати обмеження щодо зняття депозитів підприємствами, населенням та відновити спокій і довіру клієнтів;

— сприяти відновленню довіри до власної грошової одиниці та зменшенню "доларизації" в банківській системі і економіці України в цілому;

— визначитися щодо нового орієнтира "номінального якоря" курсової та грошової стабільності, а саме утримання річної інфляції не більше 3—5%, поступового переходу до інфляційного таргетування або утримання стабільності купівельної спроможності гривні з допустимим коливанням не більше ± 5% на рік;

— внести визначений новий орієнтир для прийняття в парламенті і включити його в "Основні засади грошово-кредитної політики на 2013 рік";

— внести до парламенту зміни до статей 1 та 6 Закону України "Про НБУ", чітко визначити та розмежувати поняття цінової, грошової та курсової стабільності. Викласти поняття цінової стабільності в такій редакції: цінова стабільність — це утримання інфляції на всі товари та послуги в державі з відхиленням від базової ціни не більше 3—5% за рік; грошової стабільності в такій редакції: грошова стабільність гривні — це утримання стабільності купівельної спроможності гривні з допустимим коливанням не більше ± 5% за рік; курсової стабільності в такій редакції: курсова стабільність — це відсутність різких коливань курсу грошової одиниці України по відношенню до інших валют, що сприяє ціновій стабільності, стимулює виробництво та економічне зростання в державі;

— для оперативного управління валютними курсами і підтримки курсової стабільності запровадити на офіційному сайті НБУ та в своїх періодичних виданнях розміщення поточних даних щодо стабільності гривні, індексу РЕОК та показника "ренкінг" (за аналогом інформагентства "ФИНМАРКЕТ", Російська Федерація) [13];

2. Верховній Раді:

— прийняти поправку до статті 99 Конституції України та викласти її в такій редакції: "Грошовою одиницею України є гривня. Забезпечення стабільності грошової одиниці є основною функцією центрального банку держави — Національного банку України та, в межах своїх повноважень, одним з головних завдань Президента, Верховної Ради та Кабінету Міністрів України";

— прийняти Закон України "Про систему валютного регулювання і валютного контролю в Україні", чітко визначивши і розмежувавши владні обов'язки державних органів влади, Президента, Верховної Ради, уряду, НБУ для забезпечення стабільності грошової одиниці України — гривні;

— внести поправки до статей 1 та 6 Закону України "Про НБУ", чітко визначивши та розмежувавши поняття "цінової стабільності", "грошової стабільності", "курсової стабільності";

3. Уряду:

— визначити перелік основних товарів, продуктів для створення "споживчого кошика" на державному рівні;

— вжити заходів для стримування цінових коливань на всі товари і послуги в державі в межах, визначених в запропонованому нами його новому понятті "цінової стабільності" та стимулювання економічного зростання.

— проводити виважену та стриману бюджетну політику в державі, що стане запорукою макроекономічної та курсової стабільності.

Як вважають деякі вітчизняні фахівці, з метою прискорення концентрації та централізації банківського капіталу в Україні варто залучити у вітчизняні банки нових ефективних власників, як українських, так і закордонних, наприклад, із Норвегії, Данії, Фінляндії, Швейцарії, Люксембургу, Ліхтенштейну тощо. Про це доцільно вести перемови і з ЄБРР, який міг би викупити контрольний пакет проблемних банків на певний період часу, допоки не буде здійснена їх санація і приведення до нормального ліквідного стану.

Реалізація вищезазначеного плану дій також потребує оновлення керівництва Національного банку України. До його складу повинні ввійти професіонали, патріоти української нації та держави, які не залучені в корупційні схеми і не пов'язані з міжнародними угрупованнями валютних спекулянтів (на кшталт FOREX) [14].

ВИСНОВКИ

Валютний курс, його стабільність впливають на всі сектори економіки й зачіпають інтереси всіх суб'єктів господарювання, населення та самої держави. Тому вибір стабільного і одночасно оптимального валютного курсу національної грошової одиниці, який би повною мірою відповідав сучасним реаліям і забезпечував прискорення економічного розвитку країни, є одним з пріоритетних питань сьогодення.

Література:

1. Белінська Я.В. Проблеми валютно-курсової стабільності в Україні / Я.В. Белінська // Актуальні проблеми економіки. — №8. — 2009. — С. 200—208.

2. Береславська О. Курсова політика в Україні: тенденції та перспективи / О.Береславська // Вісник НБУ — №2(180) — 2011. — С. 10—15.

3. Обсяг купівлі іноземної валюти 2008—2011 рр. // Мінфін [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://minfin.com.ua.

4. Обсяг купівлі іноземної валюти 2008—2011 рр., обсяг золотовалютних резервів НБУ // Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. — Режим доступ: http://www.bank.gov.ua/

5. Семко Т.В., Чубка О.Ю. Аналіз факторів, що впливають на стабільність валютного курсу в Україні / Т.В. Семко, О.Ю. Чубка // Економіка, фінанси, право. — № 3. — 2012. — С.19—24.

6. Обмінні курси та платіжний баланс України // Бюлетень НБУ. — № 7. — 2012. — С. 39—44.

7. Корнєва І.В. Регулювання валютного курсу в умовах світової фінансової кризи / І.В. Корнєва // Актуальні проблеми економіки. — №8. — 2009. — С. 233—237.

8. Кабанов В.Г. Сучасний стан валютного ринку України та шляхи стабілізації негативних явищ в умовах кризи / В.Г. Кабанов // Зовнішня торгівля: право та економіка. — №4. — 2009. — С.53—58.

9. Заходи кредитної та податкової політики держави // Офіційний сайт Світового економічного форуму [Електронний ресурс]. — Режим доступ: http://www3.weforum.org/

10. Заходи бюджетної політики держави // Офіційний сайт Управління статистики ЄС [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http: // www.eurostat.com

11. Безробіття, рівень безробіття в Україні // Офіційний сайт Управління статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступ: http:// www.ukrekom.gov.ua

12. Бураковський І.В., Плотніков О.В. Глобальна фінансова криза: уроки для світу та України. — Харків, 2009. — С. 299.

13. Основні засади грошово-кредитної політики на 2012 рік // Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. — Режим доступ: http://www.bank.gov.ua/Rada_Nbu/OsnovZasad-2010.pdf; www.bank.gov.ua/Fin_ryn/Pot_tend_v/2008/Metodolog.pdf

14. Белінська Я. Тактичні та стратегічні заходи подолання валютно-фінансової нестабільності в Україні [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http:// www.do-finance.com

Стаття надійшла до редакції 08.04.2013 р.